

Procedure invoering betaald parkeren

Het college van burgemeester en wethouders heeft besloten om de "Procedure invoering betaald parkeren" aan te passen. In deze nieuwe, aangepaste procedure worden de processen en voorwaarden omschreven waaraan moet worden voldaan om betaald parkeren in te voeren in een gebied.

Beleidskader

In het collegeprogramma 2010–2014 'Groen, open en sociaal' staat aangegeven: "Uitbreiden van betaald parkeren in de stad moet een bijdrage leveren aan het beperken van het autogebruik."

In de nota "Stallen en Parkeren" wordt het parkeerbeleid verder uitgewerkt. Over de invoering van betaald parkeren staat in de nota het volgende:

"Betaald parkeren is een goed instrument om het gebruik van de openbare ruimte in de wijk tussen de verschillende doelgroepen te reguleren en daarmee de leefbaarheid van de wijk te verbeteren. De procedures voor invoering van betaald parkeren, gebaseerd op draagvlakmetingen, zijn ingewikkeld en arbeidsintensief. Om die reden is er in de afgelopen tien jaar maar een beperkte uitbreiding van het betaald parkeren geweest, terwijl de parkeerdruk in sommige wijken flink is opgelopen. Om de druk op de openbare ruimte te verminderen en daarmee de leefbaarheid te verbeteren zetten we in op een eenvoudigere invoering van betaald parkeren en op participatie van burgers bij het maken van keuzes bij de verdeling van de openbare ruimte voor parkeren, stallen van fietsen, spelen en groen en de wijze waarop we betaald parkeren invoeren."

Voorwaarden voor invoering betaald parkeren

Parkeerdrukonderzoek

Betaald parkeren wordt ingevoerd als de gemiddelde parkeerdruk in een gebied 80% of hoger is. De parkeerdruk wordt vastgesteld op basis van parkeerdrukonderzoeken. Een parkeerdrukonderzoek wordt opgestart als er minimaal 20 signalen over een hoge parkeerdruk of verzoeken voor de invoering van betaald parkeren zijn binnengekomen. Ook worden parkeerdrukonderzoeken opgestart in gebieden waarvan bij de gemeente al bekend is dat er in een gebied parkeeroverlast is. In dezelfde buurt wordt in principe nooit vaker dan een keer per zes maanden een parkeerdrukonderzoek gedaan.

Signalen/verzoeken

Een signaal over hoge parkeerdruk/ verzoek tot invoering van betaald parkeren kan zowel telefonisch, schriftelijk als elektronisch binnenkomen bij de gemeenteraad of het college, bij de wethouder, bij het gemeentelijk callcentrum, bij het wijkbureau, bij de vakafdeling, etc. Alle signalen/verzoeken worden doorgestuurd, verzameld en bijgehouden. De signalen/verzoeken dienen afkomstig te zijn van belanghebbenden. Dat zijn (in een gebied met een woonfunctie) in de eerste plaats bewoners, maar bijvoorbeeld ook ondernemers (als het gebied een belangrijke winkelfunctie kent). Meerdere handtekeningen waarvan de herkomst bekend is (bijvoorbeeld geplaatst op een handtekeningenlijst), tellen mee bij de bepaling van het aantal signalen/verzoeken. Per woon-/bedrijfsadres kan één signaal/verzoek worden ingediend.

Onderzoeksgebied

De gebieden waar parkeerdrukonderzoeken worden gehouden, zijn vastgelegd op de kaart in bijlage 1. Deze gebieden zijn tegelijk met de nota "Stallen en Parkeren" door de raad vastgesteld.¹ Bij het vaststellen van de gebieden is gekeken naar de grenzen van de gemeentelijke subbuurten en logische

¹ Deze kaart vormt een bijlage bij het Meerjarenperspectief Bereikbaarheid, zodat het jaarlijks mogelijk is eventuele wijzigingen vast te stellen als uit de praktijk blijkt dat dit wenselijk is.

fysieke grenzen zoals spoorlijnen, grote doorgaande wegen, water en functionaliteit. Als de grens midden over een doorgaande weg loopt, wordt de weg aan beide zijden opgenomen in één gebied, tenzij de weg bijvoorbeeld door een brede middenberm gescheiden wordt. In sommige subbuurten is gedeeltelijk betaald parkeren ingevoerd. Parkeerdrukmetingen worden in dat geval alleen in het niet-gereguleerde gebied uitgevoerd.

Bij het parkeerdrukonderzoek wordt alleen de legale capaciteit in het gebied opgenomen. Deze capaciteit is tevens maatgevend voor de regels met betrekking tot betaald parkeren, zoals het uitgiftequotum voor de parkeervergunningen.

Meetmomenten

De parkeerdruk wordt gemeten op landelijk beproefde meetmomenten die een representatief beeld geven van de oorzaak van de parkeeroverlast:

- Dinsdag overdag van 10.00 – 13.00 uur
De meting van dinsdag overdag geeft inzicht in de eventuele parkeeroverlast veroorzaakt door forensen/werknemers. Ook op andere doordeweekse dagen zullen zij eventueel parkeeroverlast veroorzaken; deze dagen zullen een zelfde beeld of een rustiger beeld (woensdag en vrijdag zijn er bijvoorbeeld minder mensen aan het werk) geven. De dinsdag wordt algemeen gezien als representatieve dag.
- Dinsdagnacht van 01.00 – 04.00 uur
Parkeeroverlast veroorzaakt door bewoners betekent dat de parkeerdruk 's avonds, 's nachts en in mindere mate in het weekend hoog is; de momenten dat de meeste bewoners thuis zijn. De meting van dinsdagnacht geeft hiervoor de meest representatieve indruk omdat dan nagenoeg iedereen thuis is en er geen andere parkeerders zijn.
- Zaterdagmiddag van 12.00 – 15.00 uur
De meting op zaterdagmiddag heeft inzicht in de eventuele parkeeroverlast veroorzaakt door winkelend publiek. Over het algemeen is zaterdag de drukste dag met winkelend publiek. Daarnaast zijn dan ook de meeste bewoners thuis, waardoor de overlast extra sterk ervaren kan worden. Winkelend publiek komt ook op andere dagen van de week, maar in kleinere aantallen, en omdat bewoners dan ook voor een deel weg zijn, zal de overlast minder groot zijn.

Aangezien bewoners, winkelend publiek en forensen/werknemers de voornaamste doelgroepen zijn die parkeeroverlast kunnen veroorzaken in een gebied, is het voldoende om op deze drie momenten parkeerdrukonderzoeken uit te voeren. Andere meetmomenten zijn dan ook niet nodig om de parkeeroverlast in een gebied te bepalen.

Voor elk meetmoment vinden twee parkeerdrukonderzoeken plaats, in afzonderlijke weken.² De meting worden verricht in een reguliere periode, dus niet tijdens vakantieperiodes en eventuele verkeersaantrekkende evenementen. Als achteraf toch blijkt dat het om een bepaalde reden aantoonbaar drukker of juist rustiger was dan een reguliere situatie, dan wordt het parkeerdrukonderzoek opnieuw uitgevoerd. Ook als het verschil in parkeerdruk tijdens twee meetmomenten groot en onverklaarbaar is, kan een extra meting worden uitgevoerd. Betaald parkeren wordt ingevoerd als de gemiddelde parkeerdruk in het gebied tijdens *beide* parkeerdrukonderzoeken van minimaal één meetmoment 80% of hoger is.

² Tijdens parkeerdrukonderzoeken wordt elk meetmoment doorgaans slechts eenmaal onderzocht, aangezien de parkeerdruk dan voldoende inzicht geeft in de parkeersituatie. Aangezien van deze parkeerdrukonderzoeken veel afhangt, kiezen wij ervoor om elk meetmoment twee maal te onderzoeken, zodat een incidenteel hoge of lage parkeerdruk wordt uitgefilterd.

Parkeerdruk

De parkeerdruk wordt bepaald door het aantal bezette parkeerplaatsen gedeeld door het totale aantal aanwezige reguliere openbare parkeerplaatsen (legale capaciteit) in het gebied.

Als uitgangspunt wordt gehanteerd dat de gegevens uit een parkeerdrukonderzoek voor besluitvorming nooit ouder mogen zijn dan één jaar, de laatste meting bepalend.

Betaald parkeren wordt, afhankelijk van de uitslag van het onderzoek, in zijn geheel wel of in zijn geheel niet ingevoerd in het vooraf door de gemeente vastgestelde gebied.

Invoering betaald parkeren

Venstertijden

In het participatietraject kunnen bewoners en bedrijven aangeven naar welke venstertijden hun voorkeur uit gaat. Men kan ook aangeven te willen aansluiten op de venstertijden van een aangrenzend parkeerrayon. In de onderstaande tabel staan de opties weergegeven.

Opties venstertijden	
Optie 1	Maandag t/m vrijdag van 9.00 – 14.00 uur
Optie 2	Maandag t/m vrijdag van 9.00 – 18.00 uur
Optie 3	Maandag t/m vrijdag van 9.00 – 21.00 uur
Optie 4	Maandag t/m vrijdag van 9.00 – 24.00 uur
Optie 5	Maandag t/m zaterdag van 9.00 – 18.00 uur
Optie 6	Maandag t/m zaterdag van 9.00 – 21.00 uur
Optie 7	Maandag t/m zaterdag van 9.00 – 24.00 uur
Optie 8	Maandag t/m zaterdag van 18.00 – 24.00 uur
Optie 9	Maandag t/m vrijdag van 18.00 – 24.00 uur en zaterdag van 9.00 – 24.00 uur
Optie 10	Zaterdag 9.00 – 18.00 uur
Optie 11	Aansluiten bij venstertijden aangrenzend parkeerrayon

De gebiedsindeling in bijlage 1 laat zien dat het huidige gebied met betaald parkeren (het gebied dat niet volgens deze procedure is ingevoerd) de subbuurtindeling niet volgt. Hierdoor zijn er, grenzend aan het huidige gebied met betaald parkeren, een aantal kleine gebiedjes waar nu nog geen betaald parkeren geldt en waarbij het vanuit logische fysieke grenzen voor de hand ligt om deze gebiedjes aan een bestaand parkeerrayon toe te voegen. In dat geval wordt betaald parkeren ingevoerd volgens de in het parkeerrayon geldende venstertijden en wordt belanghebbenden niet naar de gewenste venstertijden gevraagd.

Naar aanleiding van de uitkomsten van het parkeerdrukonderzoek stelt de gemeente aan bewoners en bedrijven venstertijden voor die logischerwijs aansluiten bij de meetmomenten waarop de parkeerdruk meer dan 80% is. Dit advies wordt gebaseerd op de volgende indeling:

Meetmoment met twee maal een hoge parkeerdruk	Advies
Dinsdag overdag	Optie 1 of 2 Maandag t/m vrijdag van 9.00 – 14.00 uur of maandag t/m vrijdag van 9.00 – 18.00 uur
Dinsdagnacht	Optie 8 ³ Maandag t/m zaterdag van 18.00 – 24.00 uur
Zaterdagmiddag	Optie 10 Zaterdag 9.00 – 18.00 uur
Dinsdag overdag en dinsdagnacht	Optie 3 of optie 4 Maandag t/m vrijdag van 9.00 – 21.00 uur of maandag t/m vrijdag van 9.00 – 24.00 uur
Zaterdagmiddag en dinsdag overdag	Optie 5 Maandag t/m zaterdag van 9.00 – 18.00 uur
Zaterdagmiddag en dinsdagnacht	Optie 9 Maandag t/m vrijdag van 18.00 – 24.00 uur en zaterdag van 9.00 – 24.00 uur
Zaterdagmiddag, dinsdag overdag en dinsdagnacht	Optie 6 of 7 Maandag t/m zaterdag van 9.00 – 21.00 uur of maandag t/m zaterdag van 9.00 – 24.00 uur

De peiling onder belanghebbenden is leidend bij een representatieve respons van 30% of meer en een duidelijke uitslag, anders wordt de uitkomst van de peiling meegewogen bij het besluit (zie alinea participatie).

Het invoeren van betaald parkeren in een gebied kan gevolgen hebben voor de parkeerdruk in rayons waar al betaald parkeren geldt als de venstertijden niet op elkaar aansluiten. Als in gebied X bijvoorbeeld betaald parkeren wordt ingevoerd van 18:00–24:00 uur en in het aangrenzende rayon Y is betaald parkeren van kracht van 09:00 – 18:00 uur, bestaat de kans dat de parkeerdruk in rayon Y 's avonds toeneemt. Hierdoor kan het op een bepaald moment wenselijk zijn om in rayon Y de venstertijden te verruimen. Als deze overlast zich voordoet, zullen er vanuit rayon Y signalen binnenkomen bij de gemeente over een te hoge parkeerdruk of verzoeken voor het verruimen van de venstertijden. De procedure wordt in dit geval opnieuw doorlopen waarbij het parkeerdrukonderzoek alleen op de meetmomenten waarop geen betaald parkeren van kracht is wordt uitgevoerd.

Ingangsdata voor invoering betaald parkeren

De invoering van betaald parkeren wordt binnen drie tot vijf maanden nadat het parkeerdrukonderzoek is afgerond en er een hoge parkeerdruk is gemeten, ingevoerd met inachtneming van het onderstaande:

³ Een hoge parkeerdruk 's nachts betekent dat de parkeerdruk hoog is door het eigen autobezit van bewoners. Betaald parkeren hoeft echter niet 's nachts van kracht te zijn. Door elke avond tot laat (24.00 uur) te reguleren wordt bewerkstelligd dat bewoners eigen parkeergelegenheid beter benutten, dat minder bedrijfsauto's/-busjes mee naar huis worden genomen en voor de deur geparkeerd worden. Bijkomend voordeel van 's avonds reguleren is dat ook bezoekers bewuster hun vervoerswijze kiezen. Door 's avonds te reguleren daalt dus ook 's nachts de parkeerdruk op straat.

- Invoering van betaald parkeren vindt plaats op de 1ste van de maand.
- In de zomervakantie (1 augustus en 1 september) en in de kerstvakantie (1 januari) wordt geen betaald parkeren ingevoerd. Belanghebbenden zijn dan mogelijk (langere tijd) afwezig en zijn daardoor niet in de gelegenheid om een parkeervergunning aan te vragen en/of op te halen.

Parkeervergunning: aanvraag, toetsing en uitgifte

Als op basis van de uitslag van het parkeerdrukonderzoek betaald parkeren wordt ingevoerd, krijgen belanghebbenden minimaal 3 weken en maximaal 6 weken de tijd om één of meerdere parkeervergunningen aan te vragen. Ingediende aanvragen voor een parkeer- en/of bezoekersvergunning worden door de afdeling Vergunningen Gemeente Utrecht getoetst aan de criteria, vastgelegd in de 'Parkeerplaatsenverordening' en 'Beleidsregels uitgifte parkeervergunningen en garageplaatsen'.

Indien de aanvraag voor een vergunning door de afdeling Vergunningen is goedgekeurd, ontvangt de aanvrager een besluit dat de vergunning is toegewezen.

Aanwijzingsbesluit

Als in een gebied betaald parkeren wordt ingevoerd, dient dit formeel geëffectueerd te worden door middel van het nemen van een aanwijzingsbesluit. Met dit besluit worden de grenzen van het nieuwe betaald parkeergebied en de bijbehorende venstertijden officieel vastgelegd en wordt de heffing van parkeerbelasting in nieuwe invoergebieden wettelijk mogelijk. Het nemen van een aanwijzingsbesluit is een collegebevoegdheid en zal plaatsvinden nadat door middel van de participatie definitief is vastgesteld wat de venstertijden worden in het nieuwe gebied.

Participatie

Internetpeiling

Bij de invoering van betaald parkeren wordt gedurende drie weken een internetpeiling gehouden onder bewoners en bedrijven in de buurt waarbij men kan meedenken over de volgende onderwerpen:

- Venstertijden: Is men het eens met de venstertijden die door de gemeente zijn geadviseerd, gaat de voorkeur uit naar een andere venstertijd uit de tabel of wil men liever aansluiten bij de venstertijden van aangrenzende parkeerrayons.
- Invulling van parkeerplaatsen ten behoeve van alternatieve vervoersmiddelen of vergroten van de leefbaarheid in de buurt: 2% van het totaal aantal parkeerplaatsen⁴ in een gebied kan worden opgeheven ten behoeve van fietsklemmen, fietstrommels, elektrische oplaadpunten⁵, deelauto's, groen en speelplekken. Men kan suggesties doen voor locaties hiervoor. Conform de procedure Opheffen Straatparkeerplaatsen is dit zonder enige beperking mogelijk en is hiervoor geen financiële of fysieke compensatie vereist.
- Parkeerverboden: Er wordt door de gemeente een voorstel gedaan voor de locaties van parkeerverboden. Hier kan men op reageren.
- Eenrichtingsverkeer: Men kan suggesties doen voor het instellen van eenrichtingsverkeer ten behoeve van ruimte voor fietsklemmen, fietstrommels, elektrische oplaadpunten, deelauto's, groen en speelplekken.

⁴ Het aantal opgeheven parkeerplaatsen telt gelijk mee in de 2% conform de 'procedure opheffen parkeerplaatsen gefiscaliseerd gebied'.

⁵ Elektrische oplaadpunten kunnen alleen worden gerealiseerd als een bewoner een elektrische auto bezit. De aanvraag van een elektrisch oplaadpunt geschiedt volgens de reguliere procedure via www.utrecht.nl/elektrisch.

Uitvoering

Ieder kadastraal geregistreerd woonadres en bij de Kamer van Koophandel ingeschreven bedrijf in het gebied ontvangt een wijkbericht waarin bewoners en bedrijven geattendeerd worden op de peiling op internet. Uiteraard wordt belanghebbenden die niet over internet kunnen beschikken, de mogelijkheid geboden om de peiling schriftelijk aan te vragen en in te vullen.

Resultaat

Als bij een representatieve respons van meer dan 30% een duidelijke meerderheid van de respondenten de voorkeur uitspreekt voor een specifieke venstertijd die afwijkt van het voorstel van de gemeente, dan wordt gekozen voor deze venstertijd. Is er geen representatieve respons of geen duidelijke meerderheid voor een bepaalde optie, dan weegt de gemeente de uitkomst van de peiling mee bij het bepalen van de definitieve venstertijd. Die kan dus afwijken van het eerder gedane voorstel.

Voor de overige onderwerpen waarvoor tijdens de peiling suggesties zijn gedaan, wordt in overleg met het wijkbureau een aanpak opgesteld. Deze aanpak zal op een later tijdstip uitgevoerd worden (onder andere in verband met doorlooptijden van bijvoorbeeld verkeersbesluiten die genomen moeten worden). Het resultaat van de peiling wordt na drie weken op internet geplaatst.

Communicatie

Na ontvangst van een signaal/verzoek

Schriftelijke bevestiging dat signaal/verzoek door de afdeling Realisatie Mobiliteit is geregistreerd.

Na parkeerdrukonderzoek

Alle belanghebbenden ontvangen een wijkbericht met een toelichting dat op basis van de gemeten parkeerdruk betaald parkeren wordt ingevoerd met ingang van de bepaalde datum. Ook de door de gemeente voorgestelde venstertijd wordt toegelicht. Via dit wijkbericht worden belanghebbende tevens geattendeerd op de peiling waarbij men kan reageren op de voorgestelde venstertijd en waarbij men kan meedenken over de maatregelen op straat (opheffen parkeerplaatsen, instellen parkeerverboden en eenrichtingsverkeer). Bij het wijkbericht worden ook de aanvraagformulieren voor een vergunning, algemene informatie over betaald parkeren en een antwoordvelop (antwoordnummer) bijgevoegd. Het wijkbericht wordt tevens op de gemeentelijke website geplaatst.

Na participatie

Door middel van publicatie van het aanwijzingsbesluit worden alle burgers van Utrecht geïnformeerd over het invoeren van betaald parkeren in een nieuw gebied. Het aanwijzingsbesluit wordt gepubliceerd via de geëigende kanalen, zoals de gemeenteberichten op de gemeentelijke website.

Belanghebbenden woonachtig/gevestigd in aangrenzende gebieden van het in te voeren gebied waar gratis geparkeerd kan worden, worden door middel van een wijkbericht geïnformeerd over de invoering van betaald parkeren in de aangrenzende buurt en de mogelijk vervolgstappen die de gemeente Utrecht hierop neemt (bijv. start nieuwe parkeerdrukonderzoeken).

Na invoering betaald parkeren

Na de invoering van betaald parkeren, wijzigen de parkeernormen in het gebied. De vastgestelde zone indeling voor de toepassing van de parkeernormen verschuift bij invoering van B2 (niet betaald parkeren) naar A2 of B1. De verschuiving wordt aangepast op de kaart op internet waarop het fiscale gebied is weergegeven.

Uitzonderingen

De standaard procedure voor de invoering van betaald geldt niet voor de onderstaande omschreven situaties. Betaald parkeren zal in deze gevallen gerealiseerd worden op basis van maatwerk en met afzonderlijke besluitvorming in het college van burgemeester en wethouders. In deze situaties is geen hoge parkeerdruk vereist om betaald parkeren in te voeren en kan bij de afbakening van het gebied worden afgeweken van de vastgestelde gebiedsindeling in bijlage 1.

Invoering van betaald parkeren bij bepaalde binnenstedelijke ontwikkelingslocaties

In de nota "Stallen en Parkeren" staat hierover de het volgende:

"Het Dynamisch Stedelijk Masterplan geeft een overzicht van ontwikkellocaties binnen de snelwegen van Utrecht. De inzet is dat ontwikkelingen plaatsvinden op een achttal locaties. Het gaat om:

Belastingkantoor, Kruisvaartkwartier, Merwedekanaalzone, Rotsoord, Tweede Daalsedijk, Veemarkt, Cartesiusdriehoek en Werkspoorkwartier. Wij willen het mogelijk maken om de planontwikkeling op deze locaties te combineren met de invoering van betaald parkeren in het desbetreffende gebied.

Ontwikkelingen komen namelijk makkelijker van de grond in gereguleerd gebied, doordat het gebruik van de bij de ontwikkeling gerealiseerde parkeervoorziening wordt gewaarborgd (en dus gefinancierd). Bijkomend voordeel is dat in gereguleerde gebieden lagere parkeernormen kunnen worden gehanteerd, waardoor ontwikkelaars minder parkeerplaatsen hoeven te realiseren. De gevolgen van een ontwikkeling worden echter niet afgewenteld op de buurt, doordat de gebruikers van het pand niet in aanmerking komen voor een parkeervergunning om op straat te parkeren."

Wijkwinkelcentra

In de nota "Stallen en Parkeren" staat hierover de het volgende:

"Ook in de omgeving van winkelcentra waar parkeeroverlast ontstaat in omliggende woonbuurten bestaat de mogelijkheid om betaald parkeren in te voeren. Dit geldt voor de grote wijkwinkelcentra zoals Kanaleneiland, Overvecht en Leidsche Rijn Centrum."

Verantwoordelijkheden en bevoegdheden

De verantwoordelijkheden en bevoegdheden binnen de gemeente bij de invoering van betaald parkeren zijn in onderstaande tabel weergegeven:

Beslissing	Beslissingsbevoegdheid
Aanwijzen gebiedsindeling voor toekomstig invoeren betaald parkeren	Gemeenteraad
Jaarlijkse vaststelling programmabegroting met investeringsbedrag betaald parkeren	Gemeenteraad
Besluit om betaald parkeren in te voeren (na uitvoering van parkeerdrukonderzoek)	College van b en w
Aanwijzingsbesluit (na participatie aanwijzing fiscaal gebied en bijbehorende venstertijd)	College van b en w

Bijlage 1: Gebiedsindeling procedure invoering betaald parkeren
in de aangeduide gebieden wordt de parkeerdruk onderzocht en bij een hoge parkeerdruk wordt in deze gebieden betaald parkeren ingevoerd

